

Hieruit en uit de overeenkomst van hunnen trant besloot men met reden, dat Jan Vermeer een leerling of ten minste een volgeling van Karel Fabritius, dus een afstammeling in den tweeden graad van Rembrandt was.

Wij vinden hem ingeschreven in het Delftsche schildersgild op 29 December 1653; in 1662—1663 en in 1670—71 was hij hoofdman van dit gild. Hij huwde den 5ⁿ April 1653 Catharina Bolenes; hij werd begraven in de Oude-Kerk den 15ⁿ December 1675, nalatende acht minderjarige kinderen.

Was hij welstellend of niet? Het antwoord op die vraag is twijfelachtig. Wij vernemen wel is waar, dat bij zijn intrede in de Schildersgilde hij het inkomgeld van zes gulden niet dadelijk betaalde, maar slechts anderhalven gulden gedurende vier op elkander volgende jaren aftelde; wij weten nog, dat hij in 1655 een leening aangaat ten bedrage van 200 Carolus-gulden, die hij belooft over een jaar terug te betalen met 4½ pct. interest; ook nog, dat zijne weduwe op 27 Januari 1676 aan Hendrik van Buyten, haren bakker, voor geleverd brood, 617 gulden en 6 stuivers schuldig was, voor welke schuld zij hem twee schilderijen van haren man in pand geeft. Dit alles zijn geen bewijzen van rijkdom, maar toch nog niet van armoede.

Daar tegenover staat dat den 18ⁿ Juli 1671 Jan Vermeer verklaart voldaan te zijn over de erfenis zijner zuster, behalve eene som van 648 gulden, die zijn zwager hem schuldig blijft. In 1661 werd aan zijn vrouw een eigendom vermaakt in Bon repas, bestaande uit eene woning en 9½ morgen land. Wanneer zij begraven werd waren er 12 dragers van dienst. Dit alles zijn bewijzen van welstand.

Er is ook iets vreemds in die schuld van 617 gulden en 6 stuivers aan geleverd brood. Hoeveel jaren moest die bakker het huisgezin wel voorzien met zijne waar om zijne rekening zoo hoog te doen stijgen! En dan is het niet minder wonder te zien, dat hij zich tevreden stelt als onderpand met twee schilderijen van zijn schuldenaar. Iemand, die schilderijtjes van 300 gulden het stuk vervaardigde in dien tijd, moest een kunstenaar van naam zijn, die geen schuld bij zijn bakker behoefde te maken.

Trouwens, zooals wij vroeger reeds aanstipten, werden zijne schilderijen, ook wanneer men van hemzelve nog slechts een zeer onduidelijk en verward begrip overhield, altijd betrekkelijk hoog geschat. Zoo vinden wij in de veilingen der 17^e en 18^e eeuw, dat men aan zijn werken prijzen besteedde van 160 gulden, van 175, van 200, van 320, van 400, van 500 tot 560 zelfs, prijzen die alleen de grootste meesters haalden. In 1798 bereikt een stukje reeds 1550 gulden; in 1813, 2125; in 1864 in de veiling W. Burger wordt ons *Vrouwetje bij het Klavier* met 29.000 francs betaald en later zijn die prijzen blijven stijgen.

Zeldzaam genoeg zijn die werken. In de catalogussen van oude veilingen tellen wij er niet meer dan 30 en nu men sedert jaren den meester hoog in eere houdt en het voorkomen zijner stukken in verzameling of veiling algemeen de aandacht trekt, zou het moeilijk zijn er veertig echte op te sommen. Veertig schilderijen voor een Hollandschen schilder der zeventiende eeuw, die 25 jaar